

Z obsahu: Evropská komise narazila na odpor jaderných regulátorů | Podzim ve znamení NER300 | Rusko odmítá třetí balíček | Sdělení k vnitřnímu evropskému trhu s energiemi | MiFID II a jeho dopady na energetiku

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Vážený čtenáři,

srdečně Vás vítám u dalšího vydání našeho pravidelného bulletinu Energetika v EU. Poslední měsíc nám přinesl několik zajímavých zpráv a událostí, o kterých si můžete přečíst více informací v jednotlivých rubrikách.

Zároveň je mi potěšením Vás informovat, že Vám v novém bulletinu přinášíme novinku v podobě autorských článků, které pro Vás připravil útvar Evropské agendy. Cílem těchto článků je upozornit na aktuální problémy ve světě energetiky a také přinést komentáře na vybraná aktuální témata, která mají přímý nebo nepřímý dopad na sektor energetiky. V tomto čísle jsou to články z oblasti jaderné energetiky, finanční legislativy a informace o případu Belov, který je aktuálně projednáván Soudním dvorem EU.

Přeji Vám příjemné čtení našeho bulletinu,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Evropská agenda,

Duhová 2/1444, Praha, 140 53, eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, manažerka pro evropskou agendu,
+420 211 042 509, zuzana.krejcirikova@cez.cz |

Jan Bambas, +32 221 394 90, jan.bambas01@cez.cz |

Jiří Horák, +420 211 042 510, jiri.horak03@cez.cz |

Lucie Horová, +420 211 042 704, lucie.horova@cez.cz |

Jan Prášil, +420 211 042 580, jan.prasil@cez.cz |

Veronika Vohlídková, tel. +420 211 042 445,

veronika.vohlidkova@cez.cz |

Barbora Vondrušková, +420 211 042 572,

barbora.vondruskova@cez.cz |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Infrastrukturní balíček stále na scéně

Insider trading: žádné
útočiště pro podvodníky

Výkon větrných elektráren
v EU překonal hranici
100 GW

Regulátoři volají po
kvalitní přenosové síti

EU si vede výborně
v oblasti energetické
účinnosti a zahraničních
investic, ale průmyslová
výkonnost členských
států je nevyrovnaná

Evropská komise narazila
na odpor jaderných
regulátorů

INFRASTRUKTURNÍ BALÍČEK STÁLE NA SCÉNĚ

**Loni v listopadu jsme vás informovali
o představení nové legislativy na podporu
evropské energetické infrastruktury. Jak za
tu dobu pokročila jednání o jejím obsahu?**

V současné době se Evropská komise snaží na nejrůznějších úrovních (jednou z nich byla konference věnovaná tomuto tématu počátkem února v Bruselu) prezentovat a obhajovat Nástroj na propojení Evropy (CEF), který by měl zaručit alespoň částečnou podporu důležitým infrastrukturním projektům ve společném zájmu (pro energetiku by mělo být vyčleněno z celkových 50 miliard eur přibližně 9,12 miliard eur do roku 2020). Zároveň probíhá vedle současného projednávání nového víceletého finančního rámce i jednání o rozpočtových škrtech, které představují určitou hrozbu redukce zdrojů pro CEF.

Redukce se však týká nejvíce dopravní části nástroje, ta energetická by podle všeho mohla zůstat prakticky ve stejné výši, což je pro energetickou infrastrukturu velmi dobrá zpráva. Jak se totiž vyjádřil komisař pro energetiku G. Oettinger, evropská energetika

nebude schopna dosáhnout stanovených cílů bez modernizace stávající infrastruktury; apeloval proto zejména na jednotlivé členské státy, aby předložené nařízení podpořily, a to mohlo platit od začátku roku 2014. Více bude známo koncem listopadu tohoto roku, kdy by o návrhu měly hlasovat výbory Evropského parlamentu ITRE a TRAN.

Bezesporu pozitivní novinkou je přijetí zprávy výboru ITRE Evropského parlamentu k návrhu nařízení o hlavních směrech transevropské infrastruktury. Toto nařízení je velmi podstatné, jelikož upravuje mj. identifikaci prioritních projektů veřejného zájmu, tzn. takových projektů, které budou mít příležitost být podpořeny z nástroje CEF. Nařízení si ale rovněž klade za cíl nastavit tříletý limit pro vystavení potřebných povolení k výstavbě nebo stanovení jediného úřadu v každém státě (tzv. one-stop-shop), který bude mít za úkol (za celou administrativu) souhrnnou komunikaci s investorem.

Prakticky toto přijetí znamená, že Evropský parlament je nyní připraven zahájit neformální jednání o kompromisu (tzv. neformální trialog) s Radou EU.

Více informací na: [21](#) nebo na: [21](#)

Infrastrukturální balíček
stále na scéně

Insider trading: žádné
útočiště pro podvodníky

Výkon větrných elektráren
v EU překonal hranici
100 GW

Regulátoři volají po
kvalitní přenosové síti

EU si vede výborně
v oblasti energetické
účinnosti a zahraničních
investic, ale průmyslová
výkonnost členských
států je nevyrovnaná

Evropská komise narazila
na odpor jaderných
regulátorů

INSIDER TRADING: ŽÁDNÉ ÚTOČIŠTĚ PRO PODVODNÍKY

Finanční krize upozornila na některé praktiky zneužívání trhu, jako je „insider trading“ neboli ekonomické zneužití důvěrných interních informací při obchodování s cennými papíry. To se však má do budoucna změnit. Výbor EP pro hospodářské a měnové záležitosti na svém jednání 9. října podpořil návrh na zavedení trestu odnětí svobody pro pachatele nejvážnějších forem zneužití interních informací.

Cílem nových pravidel je zajistit, aby všechny formy zneužívání trhu byly předmětem trestních sankcí a současně vyplněním mezery v regulaci nových trhů, včetně bilaterálních obchodů s cennými papíry a komoditních trhů. V současné době existují značné rozdíly mezi přístupy členských států ke zneužívání trhu, a proto je nutné pravidla týkající se trestních sankcí harmonizovat. Tak nebude možné zneužít rozdílů v právních rádech jednotlivých zemí. Nová pravidla mají přispět k obnovení důvěry v banky a odvětví finančních služeb. Opatření také reagují na požadavky z řad neziskových organizací, které volají po zavedení nových opatření zamezujících zneužívání a spekulacím

se zemědělskými komoditami. Tyto spekulace způsobují výkyvy cen potravin a negativně ovlivňují nejchudší obyvatelstvo v rozvojových zemích. Je nutno potlačit některé praktiky spekulantů a průmyslu, jednajícího v zájmu zisku. Více informací na: [↗](#)

VÝKON VĚTRNÝCH ELEKTRÁREN V EU PŘEKONAL HRANICI 100 GW

Instalovaná kapacita větrných elektráren v Evropské unii překročila hranici 100 GW, což odpovídá elektřině pro 57 miliónů domácností. Oznámila to evropská asociace pro větrnou energii EWEA. Polovina z celkové instalované kapacity byla postavena za posledních šest let.

Převážnou část větrných elektráren v Evropě tvoří elektrárny na pevnině. Nemaý podíl na této instalované kapacitě má i největší větrný park v Evropě v Rumunsku, který provozuje společnost ČEZ a který disponuje kapacitou 600 MW. Tyto investice tak přispívají k evropskému cíli vyrábět do roku 2020 20 % energie z obnovitelných zdrojů. Česká republika by měla do roku 2020 vyrábět 13 % energie z obnovitelných zdrojů.

Více informací na: [↗](#)

REGULÁTOŘI VOLAJÍ PO KVALITNÍ PŘENOSOVÉ SÍTI

Zvyšující se podíl produkce z intermitentních obnovitelných zdrojů si od provozovatelů přenosových sítí vyžádá větší nároky na rozsah frekvence. To však naráží na odpor národních úřadů pro jadernou bezpečnost.

Nový síťový kodex pro přenosové sítě vypracovává ENTSO-E, který se tím snaží vyřešit přeshraniční přenosové problémy zapříčiněné rychlým rozvojem obnovitelných zdrojů a zlepšit tak integraci trhu. Velká část energie z obnovitelných zdrojů pochází z větrných elektráren, které jsou ale známy pro svoji rychlou a nepredikovatelnou změnu ve výrobě dle aktuálních povětrnostních podmínek.

Nový kodex by měl umožnit reagovat na tento stav a umožnit snížení frekvence z 50 Hz na 47,5 Hz. S tímto velkým rozpětím však nesouhlasí asociace WENRA, která zaslala agentuře ACER otevřený dopis, ve kterém poukazuje na důležitost respektování pravidel pro jadernou bezpečnost a na nebezpečí, které takové opatření může přinést.

Více informací na: [↗](#)

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**

Infrastrukturní balíček
stále na scéně

Insider trading: žádné
útočiště pro podvodníky

Výkon větrných elektráren
v EU překonal hranici
100 GW

Regulátoři volají po
kvalitní přenosové síti

**EU si vede výborně
v oblasti energetické
účinnosti a zahraničních
investic, ale průmyslová
výkonnost členských
států je nevyrovnaná**

Evropská komise narazila
na odpor jaderných
regulátorů

EU SI VEDE VÝBORNĚ V OBLASTI ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI A ZAHRANIČNÍCH INVESTIC, ALE PRŮMYSLOVÁ VÝKONNOST ČLENSKÝCH STÁTŮ JE NEVYROVNANÁ

Evropská komise vydala rozsáhlý soubor návrhů na podporu průmyslu. Tento soubor obsahuje tři dokumenty: sdělení o průmyslové politice, srovnávací přehled pro rok 2012 o konkurenceschopnosti průmyslu členských států a zprávu o konkurenceschopnosti Evropy v roce 2012, která identifikuje příležitosti ke zvýšení konkurenceschopnosti evropského průmyslu.

Ze srovnávacího přehledu vyplývá, že řada členských států dosáhla značného pokroku ve zvyšování udržitelnosti průmyslu, a to zlepšením podpory pro malé a střední podniky a reformou veřejné správy. Většina zemí již zahájila reformy, které zlepší vyhlídky podniků a posílí jejich konkurenceschopnost. Zdá se však, že tempo konvergence mezi zeměmi s větší a menší inovační výkonností v posledních letech zpomalilo.

Rozdíly v oblasti inovací mezi členskými státy se mohou prohlubovat kvůli rozdílným způsobům reakce zemí na hospodářskou krizi. Zásadní výzvy přetrvávají ve schopnosti podporovat soukromý výzkum a posilovat hospodářskou soutěž v síťových odvětvích (energetika, telekomunikace a doprava). Ve většině členských států se zhoršil přístup k financování, a to zejména v případě malých a středních podniků.

Ze zprávy o konkurenceschopnosti Evropy vyplývá, že domácí

Infrastrukturní balíček stále na scéně

Insider trading: žádné útočiště pro podvodníky

Výkon větrných elektráren v EU překonal hranici 100 GW

Regulátoři volají po kvalitní přenosové síti

EU si vede výborně v oblasti energetické účinnosti a zahraničních investic, ale průmyslová výkonnost členských států je nevyrovnaná

Evropská komise narazila na odpor jaderných regulátorů

poptávka klesá a nemůže být zcela vyrovnána poptávkou z třetích zemí. Zároveň EU zůstává na přední pozici v oblasti energetické účinnosti a ve schopnosti přilákat přímé zahraniční investice.

Více informací na: [☞](#)

EVROPSKÁ KOMISE NARAZILA NA ODPOR JADERNÝCH REGULÁTORŮ

Ještě předtím, než Evropská komise zveřejnila své sdělení k zátěžovým testům, proběhla v médiích diskuse o uniklé verzi, která obsahovala žebříček hodnocení jaderných elektráren v EU, včetně řady nepřesností a vzbudila mnoho emotivních reakcí.

Ačkoli v oficiální verzi, vydané dne 4. října pod označením COM(2012) 571 došlo k mnoha úpravám, nesouhlasí evropští jaderní regulátoři s přístupem Komise, který zachází s výsledky závěrečné zprávy Skupiny evropských jaderných regulátorů (ENSREG) nevyváženě a nezohledňuje jednoznačně rozdělení daných kompetencí v oblasti jaderné bezpečnosti. Cílem ročního procesu tzv. zátěžových testů bylo zmapovat rezervy jaderných elektráren do maximální myslitelné havárie, tj. ztráty všech

bezpečnostních funkcí, vynucené i kombinacemi nepříznivých a nepravděpodobných událostí. Sdělení Komise jej shrnuje tak, že bezpečnost jaderných elektráren v Evropě je na uspokojivé úrovni, avšak na všech elektrárnách je mnoho oblastí pro zlepšení, co se technické stránky i kvalifikace pracovníků týče. Sdělením chce dát stimul k odstranění načrtnutých „rizik“, jehož náklady v celé EU Komise odhaduje na 10 až 25 miliard eur. Zátěžové testy chápe jako základ pro začátek nové „evropské bezpečnostní dynamiky“. Více pozornosti také navrhuje opatřením pro ochranu před teroristickými a kybernetickými útoky.

Přestože Komise usiluje o to, aby Evropská rada nevzala sdělení pouze na vědomí, ale určila vodítka k další akci, neshoda mezi Komisí a regulátory vyústila k posunutí termínu předání sdělení Evropské radě, která jej tak na své říjnové zasedání nezařadila. Na tiskové konferenci komisař Oettinger oznámil záměr Komise projít pozorně každý členský stát, reaktor po reaktoru a vydat za dva roky zprávu o tom, zda členské státy, resp. provozovatelé, uskutečnili navržená opatření. ENSREG ve své dubnové závěrečné zprávě navrhl opatření jako výsledek zhodnocení zpráv provozovatelů, jaderných dozorů a fyzických návštěv lokalit mezinárodními týmy. Tato zpráva obsahuje od-

borné výsledky a popisuje konkrétní technické rezervy jednotlivých lokalit a doporučuje možné oblasti pro zlepšení. Bohužel sdělení Komise doplňuje pracovní dokument, který závěry ENSREG interpretuje zjednodušeně a nevyváženě. Komise se ale brání a upozorňuje na vnitřní povahu doprovodného dokumentu, který nemá být vnímán jako oficiální výstup Komise. Podle ENSREG je proces zátěžových testů ukončen a nastává tak fáze implementace národních akčních plánů, které do konce roku vypracují národní regulátoři, kteří budou také na jejich naplňování dohlížet. ČEZ se SÚJB již zavázal k plnění opatření vzešlých z poznatků hodnocení, které se vztahovalo na obě provozované jaderné elektrárny, navštívené kontrolními týmy ENSREG. Komise zároveň hodlá na začátku roku 2013 navrhnout zásadní revizi směrnice k jaderné bezpečnosti (2009/71/EURATOM) a novou směrnicí k maximální úrovni kontaminace potravin. V polovině roku pak zamýšlí navrhnout nové směrnice k odpovědnosti za jaderné škody a k havarijní připravenosti a odezvě. Z dalších dokumentů Komise lze ještě zmínit připravované sdělení k technologiím, jenž má zahrnout také jaderná zařízení nebo sdělení k investicím do energetiky, které má obsahovat výhled na investiční prostředí pro jadernou energetiku.

ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

Podzim ve znamení
NER300

Litva žaluje Gazprom

PODZIM VE ZNAMENÍ NER300

Na začátku října Evropská investiční banka potvrdila úspěšné zakončení první, deset měsíců trvající, tranše 200 miliónů emisních povolenek (tzv. EUA) z programu NER300.

Program je určen k financování pilotních projektů v oblasti inovativních postupů výroby energie z obnovitelných zdrojů (OZE) a projektů na zachycování a ukládání uhlíku (CCS). V jeho rámci bylo shromážděno 300 miliónů povolenek pocházejících z rezervy pro nové účastníky v systému emisního obchodování EU ETS, které mají být ve dvou tranších prodány.

Z té první bylo získáno cca 1,5 miliard eur, což je horní hranice očekávání Evropské komise. Tyto prostředky budou rozděleny přibližně v poměru 60:40 ve prospěch CCS projektů. Předpokládá se, že na zasedání komisního Výboru pro klimatickou změnu 15. listopadu budou vyhlášeny vítězné projekty na CCS, které mohly členské státy nominovat v rámci první programové výzvy do 15. října. Mezi favorizovanými jsou dva projekty z Velké Británie (Don Valley a The Teeside) a po jednom

projektu z Polska (Belchatów) a Holandska (Green Hydrogen).

Pokud budou uvedené projekty definitivně schváleny rozhodnutím Komise do konce roku, mohly by si mezi sebou rozdělit evropskou podporu čítající cca 808 milionů eur z dostupných 900 milionů eur.

Více informací na: [21](#)

LITVA ŽALUJE GAZPROM

Litva upozornila, že ruský energetický gigant Gazprom čelí několika soudním žalobám v řádu miliard eur, které se týkají údajné fixace ceny na trhu.

Vilnius podal na Gazprom žalobu ve výši 1,4 miliardy eur, která se týká údajného zkreslení cen plynu v období mezi lety 2004 a 2012. Litevský ministr pro energetiku Arvydas Sekmokas se vyjádřil, že v daném období stouply ceny z 84 dolarů v roce 2004 na 497 dolarů v roce 2012 za 1000 metrů krychlových plynu.

Začátkem září začala Evropská komise vyšetřovat Gazprom také pro podezření z fixace ceny i v dalších členských státech, včetně České republiky a Slovenska. Litva je plně závislá na

dodávkách plynu z Gazpromu a import energií z Ruska dosahuje až 80 %.

Země je momentálně ve velmi nevýhodné pozici, kdy nemá možnost dovážet elektřinu z jiných členských států kvůli zastaralé přenosové soustavě ze sovětské éry. Zároveň však aktuálně spolupracuje na několika projektech týkajících se rozvoje svých energetických systémů se Švédskem, Polskem a dalšími státy z regionu Pobaltí. Svou negativní roli v energetické nezávislosti sehrálo i odstavení elektrárny Ignalina.

Více informací na: [21](#)

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

**Politická dohoda
o projektu TAP byla
podepsána**

Rusko odmítá třetí balíček

Skupina čtyř rozvojových
zemí BASIC vyzývá
k uzavření Kjótského
protokolu II.

POLITICKÁ DOHODA O PROJEKTU TAP BYLA PODEPSÁNA

Evropský komisař pro energetiku Oettinger přivítal podpis politické dohody, která umožňuje spuštění projektu TAP (Trans-Adriatic Pipeline). Jedná se o projekt výstavby plynovodu, který bude veden mezi Itálií, Albánií a Řeckem s roční kapacitou 20 miliard metrů krychlových.

Toto politické memorandum podepsané výše uvedenými státy představuje v principu dohodu o výstavbě plynovodu. Umožňuje zahájení povolených a regulačních procedur a mělo by vést k formální mezivládní dohodě, která stanoví právní rámec pro projekt TAP. Projekt TAP představuje další možnost pro Evropskou unii, jak dovézt plyn na území členských států.

Více informací na: [a](#)

RUSKO ODMÍTÁ TŘETÍ BALÍČEK

Liberalizační úsilí Evropské unie v podobě tzv. třetího liberalizačního balíčku, který s sebou přináší požadavek oddělení výroby, přenosu a distribuce pro vnitřní trh s energiemi v EU, se stává pro Rusko problémem, který hodlá řešit před Světovou obchodní organizací (WTO).

Evropská komise zahájila 4. září 2012 formální vyšetřování Gazpromu kvůli podezření ze zneužívání dominantního postavení a fixace cen v České republice, Slovensku, Polsku, Maďarsku, Bulharsku, Estonsku, Litvě a Lotyšsku. Jednání Gazpromu má zabránit volnému pohybu plynu, jeho diverzifikaci a požadovat neférové ceny v dlouhodobých

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

Politická dohoda
o projektu TAP byla
podepsána

Rusko odmítá třetí balíček

**Skupina čtyř rozvojových
zemí BASIC vyzývá
k uzavření Kjótského
protokolu II.**

smlouvách vzhledem k jejich navázání na cenu ropy. Komise bude zkoumat porušení čl. 102 SFEU, který upravuje zneužívání dominantního postavení společnostmi na trhu EU v rozporu s právem hospodářské soutěže. Případem se Komise hodlá zabývat prioritně, termín ale zatím není nijak stanoven. Své kompetence v oblasti porušování hospodářské soutěže Komise úspěšně využila v případech ENI (2004, 2010), Distigaz (2007) nebo mimo sektor energetiky např. v případě Microsoft (2004). Ruská strana není ochotna akceptovat vyčlenění přepravy plynu jako samostatný obchod, který podle její interpretace nemůže fungovat bez příjmů z těžby. Připomíná, že oddělení ohrožuje investice, modernizaci, rozšíření sektoru a tím i růst. V současné době zkoumá, zda pravidla WTO platí pro třetí balíček a zvažuje možnost napadení před WTO.

Prezident Putin již mezitím podepsal dekret, požadující, aby ruské strategické firmy působící v zahraničí před změnami smluv, převodem aktiv z Ruska, nebo předáváním informací zahraničním regulátorům, žádaly nejprve o souhlas vlády. Alexander Medveděv, ředitel Gazprom Export, signalizoval, že ceny jsou politickým tématem, když doporučil Komisi, aby se obrátila v celé věci na Kreml.

K WTO Rusko přistoupilo po 18 letech vyjednávání v srpnu tohoto roku a podléhá tak pravidlům WTO ve všech oblastech, včetně monitorování a donucovacích mechanismů. Poprvé se tak provázalo s EU multilaterálními pravidly a závazky pro společný obchod. Gazprom zároveň poprvé čelí kontaktu s Evropskou komisí. O výjimce z třetího balíčku jednalo Rusko s Evropskou komisí na summitu EU-Rusko v červnu v souvislosti s plynovodem South Stream. Už v lednu 2011 při jednání Putina s Barrosem varoval Putin před „mechanickou implementací“, která by mohla vést ke zvýšení cen pro evropský trh.

Více informací na: [↗](#)

SKUPINA ČTYŘ ROZVOJOVÝCH ZEMÍ BASIC VYZÝVÁ K UZAVŘENÍ KJÓTSKÉHO PROTOKOLU II.

Brazílie, Jihoafrická republika, Indie a Čína vytvořily koalici pro společný boj se změnami klimatu – tzv. uskupení BASIC. Tato skupina vyzvala k prodloužení Kjótského protokolu, jehož platnost vyprší na konci letošního roku.

Na setkání v hlavním městě Brazílie tyto čtyři rozvojové velmoci diskutovaly o jejich

společné vyjednávací pozici pro nadcházející kolo jednání o změnách klimatu, které se bude konat v listopadu v hlavním městě Kataru, Dauhá. EU a chudší země skupiny G77 chtějí Kjótský protokol rozšířit a stanovit tak závazné cíle pro 37 průmyslových zemí a Evropskou unii. Zatím se však rozcházejí v názorech jak toho dosáhnout.

Na loňském jednání OSN o klimatu v Durbanu v Jižní Africe usilovala EU o uzavření provizorní dohody, která by stanovila cíle snižování emisí pro všechny země. Zatímco skupina BASIC uznala, že všechny země by se měly podílet na společné odpovědnosti, pokud se jedná o úroveň, trvá na diferencovaných závazcích. Bohaté země by měly nést větší odpovědnost v procesu snižování emisí, pro jejich historicky delší podíl na globálním oteplování.

Spojené státy americké, která nejsou signatářem Kjótského protokolu, se nechaly slyšet, že v případě, pokud státy skupiny BASIC podepíší Kjóto II, jsou připraveny svůj podpis také připojit.

Více informací na: [↗](#)

PRÁVNÍ PŘEDPISY A DOKUMENTY EU

Sdělení k vnitřnímu evropskému trhu s energiemi

Komise má program pro 2013

Nový návrh Komise, jak minimalizovat dopad výroby biopaliv na klima

Bulharský případ Belov před SD EU

SDĚLENÍ K VNITŘNÍMU EVROPSKÉMU TRHU S ENERGIEMI

Evropská komise aktuálně dokončuje sdělení k vnitřnímu trhu s energiemi, což je v zásadě hodnocení procesu, jehož cílem je dokončení jednotného evropského trhu v roce 2014. Ponechme prozatím stranou do jaké míry je tento termín reálný a raději se podívejme na obsah připravovaného dokumentu, který se Komisi nepodařilo uhlídat a jenž unikl na veřejnost.

Hlavní vzkaz sdělení není tolik překvapující – EU aktuálně není na cestě vedoucí k vytvoření jednotného trhu do roku 2014. Z tohoto důvodu tak sdělení obsahuje několik priorit, jejichž prosazováním by se EU na tuto cestu měla navrátit. Co mezi ně patří? V první řadě to je vynucování již přijaté legislativy, v tomto případě tzv. třetího liberalizačního balíčku. To znamená, že Komise začne častěji zahajovat řízení pro porušení povinnosti transponovat evropskou legislativu (tzv. infringement) se všemi členskými státy, které si prozatím neudělaly „domácí úkoly“. Komise se v návrhu sdělení dále věnuje vysoké koncentraci trhu, kdy v sedmi členských státech ovládá více než 80 % trhu dominantní výrobce (Estonsko,

Řecko, Francie, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko a Malta), zatímco pouze v 11 členských státech došlo k vlastnickému oddělení operátora přenosové sítě. Důkazem, že Komise je v otázkách soutěže na trhu seriózní, je např. nedávno zahájené antitrustové vyšetřování ruského plynářského gigantu Gazprom, který je právě z narušování volné soutěže ve střední a východní Evropě podezírán. Po první prioritě – volném trhu – sdělení identifikuje prioritu druhou, kterou je ochrana spotřebitelů, v rámci které se Evropská komise soustředí na výměnu zkušeností, přípravu návodů nebo definování citlivých zákazníků a jejich ochranu. Třetí velkou prioritou je zvýšení flexibility energetických systémů, kde jde kromě zavádění chytrých sítí především o opatření na straně poptávky. A právě v této prioritě se může skrývat nebezpečí, neboť nesprávně nebo neúplně nastavené kapacitní trhy mohou vést k navýšení nákladů a neefektivnímu využití výrobních kapacit a přeshraniční flexibility. Ve sdělení lze nalézt i další cíle, kde by Komise ráda podrobněji definovala cíle pro zavádění chytrých sítí a jejich komponentů, pokračovala ve standardizaci a vybrala nejdůležitější projekty společného zájmu v oblasti energetické infrastruktury, které by mohly využít podpory z fondů EU. To už však mírně předbíháme, a nám tak nezbyvá

než posečkat, až Evropská komise své sdělení k vnitřnímu trhu oficiálně zveřejní.

Více informací na: [A](#) nebo na: [A](#)

KOMISE MÁ PROGRAM PRO 2013

23. října přijalo kolegium jedenáctistránkový program Komise na rok 2013. Komisař Maroš Šefčovič představil ve Štrasburku sedm priorit pro zajištění růstu a pracovních míst.

Podle Komise je nezbytné přijmout další právní předpisy ke zlepšení stability, transparentnosti a ochraně spotřebitele ve finančním sektoru, směřující k Hospodářské a měnové unii. Pro posílení konkurenceschopnosti v rámci jednotného trhu a úspěšnou průmyslovou politiku jsou zapotřebí iniciativy ke snížení nákladů pro podniky v oblastech, jako je DPH a fakturace, podpora klíčových růstových sektorů a partnerství veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu. Musí se budovat nová propojení jak v energetice, tak dopravě a ICT. Bude připravena nová generace obchodních dohod, cílená opatření v našem sousedství a rozvojové cíle tisíciletí. Spravedlnost posílí úřad evropského veřejného žalobce, který má chránit finanční zájmy EU. Důraz bude Komise klást na vytváření praktické podpory nezaměstnaným a sociální

Sdělení k vnitřnímu evropskému trhu s energiemi

Komise má program pro 2013

Nový návrh Komise, jak minimalizovat dopad výroby biopaliv na klima

Bulharský případ Belov před SD EU

začleňování. Za jeden z nejdůležitějších návrhů Komise označuje iniciativu k technologiím a inovacím v energetickém sektoru k zajištění udržitelného, bezpečného a konkurenceschopného zásobování. Pro udržitelný růst plánuje podat dlouhodobou perspektivu v podobě rámce pro změnu klimatu a energetiku do roku 2030 tak, aby bylo možné pokračovat ve směru započatém cíli pro rok 2020, vedoucím k nízkouhlíkové ekonomice. Má být vytvořen nový rámec pro národní intervence v energetickém sektoru, aby tak mohly být zajištěny potřebné investice. Komise hodlá také přepracovat předpisy týkající se kvality ovzduší a odpadu. V oblasti energetické účinnosti, úspor, ekodesignu a štítkování deklaruje Komise užší spolupráci s členskými státy.

Více informací na: [↗](#)

NOVÝ NÁVRH KOMISE, JAK MINIMALIZOVAT DOPAD VÝROBY BIOPALIV NA KLIMA

17. října Evropská komise zveřejnila návrh, kterým se má omezit globální přeměna půdy za účelem výroby biopaliv a zvýšit přínos, který má používání biopaliv v EU, pro klima.

Cílem návrhu je podpořit rozvoj alternativních biopaliv, tzv. biopaliv druhé generace, vyrábě-

ných z nepotravinářských výchozích surovin, jako je odpad nebo sláma, u nichž jsou emise skleníkových plynů podstatně nižší než u fosilních paliv. Komise navrhuje pozměnit stávající právní předpisy o biopalivech, a zejména zvýšit minimální prahovou hodnotu pro snížení emisí skleníkových plynů u nových zařízení na 60 %, aby se zvýšila účinnost procesů výroby biopaliv, a vytvořit tržní pobídky pro biopaliva s nulovými nebo nízkými emisemi v souvislosti s nepřímými změnami ve využívání půdy.

Více informací na: [↗](#)

BULHARSKÝ PŘÍPAD BELOV PŘED SD EU

V polovině minulého roku (25. července 2011) se na Soudní dvůr Evropské unie obrátila bulharská Komise pro ochranu před diskriminací se svou žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce v bulharském případě Belov.

Předmětné podání v Bulharsku, navrhovatele Valerije Harijeva Belova, se týká řízení v případě domnělé diskriminace – zacházení méně příznivým způsobem a znevýhodnění osob určité rasy nebo etnického původu. Základem je, že distribuční společnost umístila v některých

městských částech z bezpečnostních důvodů a kvůli černému odběru elektřiny své elektroměry na sloupy elektrického vedení do výšky, aby nebyly jednoduše dosažitelné. Po projednání případu dne 11. července 2012 před Soudním dvorem, vydala 20. září 2012 generální advokátka své stanovisko, kterým se teď bude zabývat příslušný senát Soudního dvora. Ve svém stanovisku se v první řadě zabývá přípustností takového podání na SD EU, kvůli postavení bulharské komise jako soudní instituce. Zároveň řeší, zda případ spadá do působnosti evropské antidiskriminační směrnice č. 2000/43/ES. V obou případech se generální advokátka vyjádřila, že ano. Z ustanovení směrnice také vyplývá další závěr advokátky, týkající se domněnky existence přímé nebo nepřímé diskriminace ve smyslu směrnice. Říká, že se nevyžaduje porušení zákonem stanovených práv, pokud existuje jakékoli chování, které představuje zacházení méně příznivým způsobem na základě rasy nebo etnického původu. Jelikož se generální advokátka domnívá, že vznikla domněnka nepřímé diskriminace, bude se tak tento případ posuzovat z pohledu přiměřenosti a nezbytnosti konkrétních opatření distribuční společnosti. Datum projednávání příslušným senátem zatím není k dispozici.

MIFID II A JEHO DOPADY NA ENERGETIKU

Návrh směrnice MiFID II byl publikován přesně před rokem, v říjnu 2011. Jeho cílem je primárně zvýšit konkurenci a chránit spotřebitele v sektoru investičních a finančních služeb napříč EU. Bohužel tato směrnice sebou nese i velice negativní dopady na sektor energetiky.

Za poslední rok prošel návrh velmi dlouhou cestou. V Evropském parlamentu měl výbor ECON o návrhu hlasovat již v červenci. Jelikož bylo podáno přes 1 300 pozměňovacích návrhů a mezi europoslanci panovaly neshody týkající se znění návrhu, hlasování se posunulo až na konec září. Na hlasování, které proběhlo 26. 9. 2012, bylo přijato všech 72 kompromisních pozměňovacích návrhů. Koncem října se očekává hlasování v plénu, které by se však nemělo výrazně odlišovat od hlasování v parlamentním výboru ECON. Paralelně s projednáváním v Evropské parlamentu probíhají pracovní skupiny Rady EU, jejichž výsledkem bude koncem roku kompromisní návrh Rady. Dle aktuálního projednávání tak lze očekávat, že řešení této agendy se posune až do příštího roku na irské předsednictví, které začíná 1. ledna 2013. Návrh MiFID II obsahuje 2 stěžejní body, které mají dopad na energetický sektor, a které patří mezi nejsledovanější:

- 1) stanovení výjimek pro energetický sektor a definice doplňkové aktivity,
 - 2) zařazení fyzicky vypořádaných produktů mezi finanční instrumenty.
- A jaké ohrožení pro evropské energetiky z těchto dvou bodů vyplývá? Lze očekávat, že na trhu dojde ke snížení likvidity, kdy z důvodu nutnosti získat licenci dle MiFID II některé společnosti omezí portfolio produktů a frekvenci svých nabídek.
- S tím souvisí i snížení konkurence, kdy menší firmy opustí trh, jelikož nebudou schopny unést větší finanční zátěž.
- Další ohrožení plyne z vázání kapitálu energetických firem kvůli finanční regulaci a tudíž jeho nedostatek pro investice do výrobních zařízení a infrastruktury. V souvislosti s výše uvedenými dopady je nutné zmínit i zvýšení cen pro konečného spotřebitele promítnutím nákladů vázaného kapitálu do těchto cen.

Je nutné si uvědomit, že první směrnice MiFID nezahrnovala odvětví energetických obchodů, protože energetické společnosti nenakládají s penězi jiných investorů, a proto nepředstavují žádné ohrožení ve smyslu systémového rizika. Co se týče dohledu, transparentnosti a zamezení manipulace na trhu, je již energetický velkoobchodní sektor pokryt nařízením REMIT.

Závěrem je nutné dodat, že náklady na MiFID by byly vysoké a jeho dopady na energetické společnosti po celé Evropské unii by byly závažné. Navrhovaná legislativa by tak ve svém výsledku přinesla zhoršení situace na trhu, což jde jednoznačně proti cílům EU v oblasti dosažení jednotného trhu s energií.

KALENDÁŘ UDÁLOSTÍ

Události z energetiky

12. LISTOPADU představí Mezinárodní energetická agentura (IEA) v Londýně svůj každoroční Světový energetický výhled (WEO). Dokument tradičně informuje o trendech ve všech hlavních oblastech energetiky a prezentuje výhled do roku 2035. Více viz: [↗](#)

13.–14. LISTOPADU hostí Londýn 5. ročník Citizens'Energy Forum (Občanské energetické fórum). Akce pořádaná Evropskou komisí je zaměřena na veřejnou prezentaci a diskuzi o Třetím energetickém balíčku, tedy souboru opatření, který by měl vést k podpoře a zlepšení maloobchodního trhu s elektřinou uvnitř EU. Podrobnosti zde: [↗](#)

20.–21. LISTOPADU se ve Florencii uskuteční 23. zasedání Fóra evropských elektroenergetických regulátorů (Florentské fórum). Konference, která vznikla za účelem diskuze o vytváření společného vnitřního trhu s elektřinou, je otevřená pro všechny zájemce o danou problematiku. Více viz: [↗](#)

21.–22. LISTOPADU hostí belgické Antwerpy mezinárodní konferenci o biopalivech. Akce s titulem „Biofuels International 2012“ si klade za cíl otevřenou diskusi o evropské politice pro biopaliva včetně otázek zvýšení efektivity jejich využívání, skladování a distribuce, apod. Více viz: [↗](#)

27.–28. LISTOPADU proběhne v Londýně letošní ročník konference Smart Grid World Summit 2012. Největší evropská akce v oblasti inteligentních sítí přivede do britské metropole řadu odborníků na tuto problematiku z celého světa. Podrobnosti zde: [↗](#)

27.–29. LISTOPADU pořádá organizace Terrapinn ve varšavském hotelu Hilton konferenci s názvem „3rd Shale Gas Europe“ – za účasti zástupců polské vlády a odborníků z řady zemí se bude na této akci jednat o roli využívání břidličných plynů při zajišťování energetické bezpečnosti, optimalizaci regulačního rámce a dalších s tímto fenoménem spojených tématech. Podrobnosti viz: [↗](#)

LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE EU

Smlouvy, směrnice, nařízení...tyto a další pojmy slýcháme téměř denně v souvislosti s odkazy na právní úkony a politické rozhodování, odvíjející se od legislativy a politik EU. Není jednoduché se v jejich soustavě orientovat, je však vždy výhodou mít alespoň základní povědomí o tom, jak legislativa EU funguje, jaké jsou hlavní typy právních aktů a jaké mají jednotlivé druhy předpisů praktický dopad.

Jak tedy vypadá struktura unijní legislativy a jaké jsou hlavní legislativní nástroje EU?

Evropská legislativa se v první řadě dělí na primární a sekundární právo. *Primární právo* je nadřazeno všem ostatním druhům práva; je tvořeno především souborem zakládajících smluv Unie. Primární právo tak zahrnovalo postupně Smlouvu o založení Evropského společenství uhlí a oceli podepsanou v roce 1951 (tzv. Pařížská smlouva), posléze Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství a Evropského společenství pro atomovou energii (tzv. Římské smlouvy podepsané v roce 1957). Tyto smlouvy byly postupně měněny tzv. revizními smlouvami – Jednotným evropským aktem (1986), Maastrichtskou smlouvou (1992), Amsterdamskou smlouvou (1997), smlouvou z Nice (2001) a naposledy Lisabonskou smlouvou (2007); všechny tyto a další smlouvy, jimiž

se mění konkrétní oddíly zakládajících smluv, stejně jako smlouvy o přistoupení nových členských států, spadají do oblasti primárního práva. To tak tvoří základní rámec pro vytváření evropské politiky a stanovuje základní pravidla, definující rozsah jednotlivých politik EU. *Sekundární právo*, které vychází z rámce práva primárního, je konkrétnější a obsáhlejší, s praktickým dopadem na mnoho oblastí života uvnitř Unie. Sekundární právo zahrnuje právní akty závazné a nezávazné. Závaznými právními akty jsou nařízení, směrnice a rozhodnutí, mezi nezávazné patří stanoviska a doporučení.

Jak probíhá transpozice konkrétních legislativních aktů EU do práva členských států a jejich implementace?

V případě aktů spadajících do oblasti primárního práva se jedná o dohody, uzavřené mezi

vládami členských zemí ve formě mezinárodních smluv, jež jsou ratifikovány parlamenty jednotlivých zemí. Jednotlivé druhy sekundárního práva mají z hlediska závaznosti a transpozice rozdílný charakter.

Nařízení je obecně závazným pravidlem na všech úrovních a má přímou účinnost ve všech

Legislativní nástroje EU

členských státech – nemusí být tedy do právních řádů členských zemí dále transponováno (příkladem z energetiky může být např. Nařízení 1228/2003/ES o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou). Směrnice je naopak zaměřena na výsledek, jehož by mělo být dosaženo, a způsob jeho dosažení je ponechán na každém jednotlivém členském státu (viz např. Směrnice 2003/54/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou).

Rozhodnutí je právní akt, který je uplatňován na určité jednotlivé případy, a jeho adresáti musí být přímo určeni (např. určitá země EU nebo konkrétní společnost) – na rozdíl od nařízení tak není závazné plošně pro všechny adresáty v EU.

Všechny tři výše zmíněné akty schvaluje buď Rada EU sama či Rada společně s Evropským parlamentem. V řadě případů je v příslušném aktu udělena pravomoc Evropské komisi k tomu, aby konkrétnější normy vydávala sama. V takových případech fungují při Komisi speciální výbory, v nichž zasedají zástupci členských států – jedná se o tzv. systém komitologie. Dohled nad transpozicí resp. implementací jednotlivých legislativních aktů v členských státech vykonává Komise.

Pokud se domnívá, že implementace je nedostatečná a členský stát na její výzvy nereaguje, může na něj podat žalobu k Soudnímu dvoru Evropské unie.

Často jsou citovány další typy dokumentů, zejména např. sdělení – o čem se jedná?

Sdělení (Evropské komise) je v rámci evropského legislativního systému specifickým aktem. Jedná se o právně nezávazný dokument, jehož prostřednictvím Komise vyjadřuje svůj vlastní názor na určitou problematiku. Ačkoliv nemá právní účinek, jde z pohledu role a postavení Evropské komise v rámci EU o podstatný dokument, ze kterého lze vyčíst záměry Komise, jejichž dalším rozpracováním často vznikají návrhy některých z aktů popsaných výše. Podobnou roli má i *doporučení* Komise, které umožňuje Komisi stanovit nezávazná pravidla pro členské státy, jejichž prostřednictvím doporučuje, jak by státy měly v konkrétním případě jednat.

Jaká je role rozhodnutí Soudního dvora EU?

Důležitou součástí právního systému EU (tzv. „acquis communautaire“) tvoří rozhodnutí

Soudního dvora EU (SDEU). Ten provádí výklad právních předpisů EU a tím zajišťuje jejich jednotnou aplikaci v členských státech. Ačkoliv neexistuje výslovné stanovení závaznosti jeho rozhodnutí pro další analogická rozhodování ostatních soudů, mají tyto dokumenty mimořádnou váhu – určují zejména, jak bude SDEU rozhodovat v určitých obdobných případech v budoucnu. V jednotlivých rozhodnutích, respektive v odůvodněných rozsudcích, SDEU prezentuje svůj právní názor na nejrozsáhlejší problematiku související s uplatňováním práva EU, čímž se na legislativní činnosti Evropské unie nepřímo podílí. V některých svých zásadních rozhodnutích soud např. zakotvil zásadu aplikační přednosti práva ES/EU před národním právem, zásadu tzv. bezprostředního účinku či další principy, jimiž se vztahy a účinky evropského práva a práva členských států řídí. Za povšimnutí stojí, že při výkladu jednotlivých právních aktů EU se SDEU často odvolává na úvodní text v aktu před jeho vlastními články. Tento text je uveden výrazem „whereas“, odpovídajícím českému „vzhledem k“. Jedná se vlastně o důvodovou zprávu k aktu, která vysvětluje proč je přijímán a jaké jsou jeho cíle. Důvodová zpráva je tedy nedílnou součástí právních aktů.